

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Dušan Rebolj — tel. 20-71, lok. 251 — Tisk in klišej CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

KRANJ, SOBOTA, 1. MAJA 1965

LETO IV. — 9. STEVILKA

Prvi maj - delavski praznik

Prvi maj — naš praznik. To je začetek meseca, ki je poln cvetja, zelenja, mladosti in veselja. Koliko mladih srčec vzdrhti ob misli na maj — na mesec porajajočega se leta — in koliko misli naših starejših sodelavcev — mater, očetov in babic ter dedkov — poleti nazaj, v preteklost!

Tudi nekaj je vsako leto nastopil maj — mesec brstenja, cvetja in sonca. Toda takrat so ga morali slaviti naši očetje, matere in bratje pa sestre skrivoma. In vendar je bil to čas veselja, čas, ko so bili v gumbnicah zatakneni živordeči nageljni in rdeče rute krog vratov. Tako so izpovedovali svojo pripadnost delavskemu razredu ter spoštovanju svojega praznika. Zbirali so se na gozdnih jasah, po vaseh in predmestjih. Harmonika in petje sta odmevala vsepovsod...

Potem so se zbrali temni, grozeči vojni oblaki in prihrumela je vojna vihra. Očetje in bratje so odšli v gozdove, da branijo domovino. Med njimi je bilo največ tistih, ki so v predvojnem času pripravljali proslave ob 1. maju. Vajeni izmikanja orožnikom, poznani v gozdovih so se borili s sovražnikom, z lakoto, z mrazom, pa vendar kljub temu vselej tudi za 1. maj poskrbeli, da so dostojno proslavili praznik dela.

Tudi v našem podjetju je bilo v predvojnem obdobju precej takih, ki so sodelovali v organizaciji prvomajskih proslav in ki so bili pri orožnikih na glasu kot »rdečiči«. Nekatere med njimi smo naprosili, naj povedo, kako so slavili ta dan v tistih časih. Prošnji so se odzvali in nam povedali precej zanimivega in tudi novega...!

Kako smo praznovali 1. maj na pobočju Šmarjetne gore pri Kranju

Tov. Milka Lončar je prišla v podjetje leta 1932. Zela rada se je odzvala vabitu, naj nam nekaj pove o takratnih proslavah 1. maja. Takole je dejala:

»Proslave 1. maja so organizirali člani 'Svobode' iz Kranja, ki so bili tedaj pri nas: Franc Kerč, Stanko Toplak in Franc Šiško, kakor tudi drugi, katerih imen se več ne spominjam. Večkrat pa sem sodelovala tudi jaz.

Prvi maj smo praznovali s harmoniko in petjem. Gumbnice so krasili rdeči nageljni. Moški so nosili rdeče kravate, ženske pa rdeče rutice. Zbirali smo se po vaseh in predmestjih in tako oznanjali praznik dela. Na vsakem koraku so nas preganjali, vendar nas niso nikdar dokončno pregnali. Po tovarni se je večkrat slišalo geslo 'V slogi je moč!' kar nas je še bolj vzpodbudilo, da smo se znali braniti.«

To praznovanje 1. maja je bilo res lepo in mi bo ostalo vedno v spominu. Še bolj pa zaradi tega, ker ta dan ni bil dela prost — vzeli smo si ga sami!«

▼ Silvo Lončar smo poiskali doma na Klancu pri Kranju

Med nami je bil tudi tovariš Franc Leskovšek - Luka . . .

Razgovor o praznovanju 1. maja z najstarejšim delavcem našega podjetja Martinom Bajžljem je potekal takole:

»V podjetje sem prišel pred 42 leti. Moje prvo delovno mesto je bilo v mehanični delavnici, potem pa sem 30 let sedel za krmili naših avtomobilov. Proslave 1. maja so organizirali takratni delavski zaupniki, ki so bili najnaprednejši člani delavske organizacije. Čeprav takrat režim ni dovoljeval zborovanja ob našem prazniku,

▼ Tudi Martin Bajžel se ni postal kdo ve kako motiti

smo kljub temu našli mesta, kjer smo se lahko zbrali in marsikaj odkrito pomenili, pa tudi veselja, petja in dobrega razpoloženja ni manjkalo. Mnoge delavske praznike smo preživeli zunaj v naravi. Večkrat smo se zbrali pod Joštom, kjer smo se na svežem zraku zabavali in pozabili na vsakdanje skrbi in krivice.

Zbiranje ob 1. maju je takratna oblast prepovedala in za to je tudi policija mnogokrat ostro posegala. Še prav dobro se spominjam, kako je bilo leta 1927 ali 1928. Takrat so nas starejši tovariši povabili na zborovanje pod Jošt. Med nami so bili tudi tovariši iz Ljubljane. Ker je policija nekaj zasluhtila, smo mlajši odšli na stražo, da bi svoje tovariše opozorili na pretečo nevarnost. Policija je res prišla, vendar je odšla z dolgim nosom, ker niso našli nikogar na tistem mestu. Ko so odšli, smo se seveda spet zbrali in šele mnogo kasneje sem zvedel, da je bil med nami tudi tovariš Franc Leskovšek-Luka.

Med najlepše praznovanje 1. maja sodi prav gotovo tisto v letu 1946. Prvič smo se zbrali brez skrbi, svobodni delovni ljudje. Ob takratnem prazniku smo se šele dobro zavedli, kaj pomeni svoboda delovnega človeka in smo z veselimi srci ter polni navdušenja sprejeli naloge, ki jih takrat ni bilo malo.«

Na vprašanje, kateri dogodek se ji je najbolj vtisnil v spomin, mi je Milka odgovorila:

»Znano je, da je naša tovarna v Kranju začela prva praznovati 1. maj — praznik dela. Sprva smo slavili delavski praznik skrivoma, kajti žandarji so nas vedno ob takih prilikah zasledovali. Pozneje pa se je praznik slavil javno. Zahvala temu gre le naši dobri organizaciji. Delavci smo bili složni med seboj, med nami ni bilo nesoglasij in s tem smo dosegli uspehe.

Veliko je dogodkov iz teh dni. Nekateri so žalostni, drugi veseli. Najbolj mi je ostal v spominu dogodek s Šmarjetne gore.

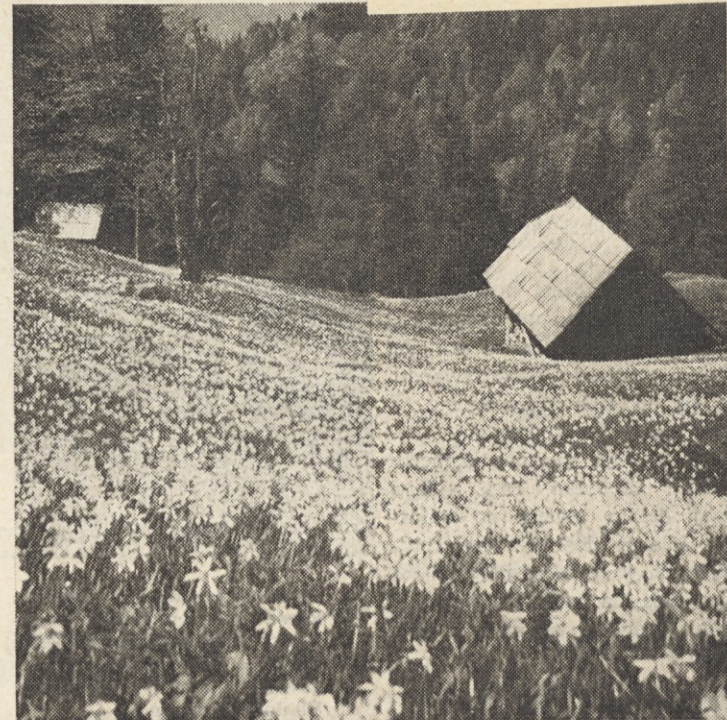
Tisto jutro je kazalo, da bo lep, sončni dan. Sonce je že prijetno sijalo, ko se je naša rdeča organizacija odpravila na pot. Ob 8. uri smo prispeli na vrh. Bilo je čudovito. Koča je bila vsa v cvetju, zastava se je pozibavala v spomladanskem vetru. Najprej smo bili lepo pogoščeni. Medtem je prispela na vrh znana godba iz Trbovelj. Začelo se je pravo veselje. Deklamacije, petje in glasba so se vrstili drug za drugim. Bilo je lepo, vse dokler niso prišli nezaželjeni gostje. Imenovali smo jih 'Slovenski fantje', ker so bili na strani žandarjev. Začeli so se pripraviti z nami in nastal je pravi pretep. Toda naša rdeča organizacija jim je že pokazala. Vsi pretepeni so izginili med smrekami in tisti dan jih nihče ni več videl.

Veselje se je nato nadaljevalo. Med valovanjem vetra in šumenjem smrek je dolgo odmevala naša revolucionarna pesem 'Bratje, podajmo si roke!'.

Še o tekmovanju za povečanje aktivnosti mladine v „Savi“

V eni izmed prejšnjih številk sem opisal prvi del tekmovanja v okviru občinskega komiteja. Takrat je bilo govora o povečevanju produktivnosti, danes pa bom napisal nekaj o aktivnosti mladine v naši tovarni, kakor tudi v vseh ostalih podjetjih v kranjskem okraju.

Aktivnost mladine bi delili na dve poglavji: Prvo: »Mladina in samoupravljanje« in drugo »Posredni faktorji dviga produktivnosti«. Mladina in samoupravljanje je poglavje, ki zajema široko področje aktivnosti mladih pri razvijanju in izpopolnjevanju sistema delavskega samoupravljanja. Videti je, da se mladi ne vključujejo v razprave, v katere bi ravno oni morali posegati in s tem narediti razprave res aktivne. Poglejmo samo, koliko je bilo posameznih predlogov o izboljšavanju organizacije. Na žalost, zelo malo! Morali pa bi pričakovati največ ravno od mladih, saj si le tako lahko začrtajo pot, ki stoji pred njimi. Koliko smo naredili v aktiviranju članov za delo v organih upravljanja! Res, da smo pristopili k čim širšemu organiziranju predvolilnih sestankov in da smo vključili precej mladih v organe samoupravljanja, vendar jih nismo nikdar ali pa malokrat vprašali o njihovi samoaktivnosti in aktivnosti nasploh na sejah določenih organov samoupravljanja. Verjetno je premalo sodelovanja na relaciji član samoupravnega organa — mladinec. Dati moramo pomoč

▼ In spet je tu maj — mesec cvetja in zelenja. Za nas pa je to ne samo prava pomlad, marveč tudi mesec, ki se začneja z našim praznikom — 1. majem in nato nadaljuje z Dnevom osvoboditve — 9. majem ter konča z Dnevom mladosti — 25. majem, ko praznujemo rojstni dan predsednika republike tovariša Tita

Udeležil sem se delavskih manifestacij v Celju in Zagorju

Takole nam je o praznovanju 1. maja pred vojno povedal Nace Polajnar, vodja ekonomske enote tehnični izdelki.

»V podjetje sem prišel leta 1933, torej pred 32 leti. Delati sem začel v valjarni, nato sem prišel v cevarno in k brizganim izdelkom, kjer sem še sedaj.«

Ko smo ga vprašali, kdo je takrat organiziral proslave 1. maja, nam je Nace takole odgovoril:

»Proslave so tedaj organizirali člani tedanje »Svobode«. Skoraj vedno pa so nas preganjali žandarji. Zbirali smo se v Cankarjevem domu pri Felnarju ali pa na prostem.

Voditelji delavskega gibanja »Svoboda« iz Kranja so organizirali anketo in pobirali podpise, kdo izmed delavcev v našem podjetju je zato, da se 1. maj praznuje za praznik dela. V glavnem so bili vsi daleci organizirani in so bili za praznovanje tega dne. Ker smo imeli s podjetjem kolek-

tivno pogodbo, se podjetje ni moglo dosti upirati željam oziroma volji delavstva. Drugače je seveda bilo na zunaj. Udeležili smo se delavskih manifestacij v Celju in Zagorju, ki so potekale v miru in so bile odraz in prikaz moči organiziranega delavstva.

V letu 1938 smo organizirali proslavo 1. maja v Cankarjevem domu v Kranju. Sredi proslave so vdrli v prostore žandarji in policija, ter razgnali zborovanje. Delavci smo zapustili prostore, se razšli na vse strani in se v kakih treh urah zbrali na Šmarjetni gori, kjer se je zborovanje nadaljevalo na prostem. Predno so žandarji zvedeli za to, je bilo zborovanje že konec, veselim, razpoloženim in vriskajočim skupinam pa nihče ni nič mogel. Tako smo na vrhu Šmarjetne gore in gozdovih po njenih pobočjih, sredi cvetja in majskega sonca praznovali svoj praznik.

▼ Ignac Polajnar iz tehničnih izdelkov pa nam je namenil nekaj časa kar v svoji pisarni

organizirati še več tribun, debatnih krožkov in večerov; stremeti k čim boljšim pogojem izobraževanja. Na vseh akcijah moramo stremeti po večji udeležbi in sodelovanju tudi ostalih družbeno-političnih organizacij v podjetju. Zanimiva je pri nas stanovanjska politika, ki nam je vsem jasna na eni strani, z druge strani pa se moramo še bolj aktivno udeleževati takrat, ko zadevajo vprašanja mladince. Tudi socialno varstvo mi tako kot bi moralo (Nadaljevanje na 2. strani)

Še o tekmovanju za povečanje aktivnosti mladine v „Savi“

(Nadaljevanje s 1. strani)

biti. Tudi v te probleme se bomo morali poglobiti in jih hitreje reševati.

Vajenci in učenci poklicne gumarske šole so na poti in v pripravi za vodstvo mladine pri nas ter za povečanje produktivnosti, saj to od njih pričakujemo. Z njimi mora biti sodelovanje najboljšo, saj jih moramo usmeriti v duhu napredka. Tudi njihovi pogoji dela v tovarni po končanem šolanju dostikrat miso najboljše. Ali je lepo, če poklicni delavec dela na najnižjih delovnih mestih? Verjetno ne in tu je dela precej.

Napisal sem nekaj misli, ki zajemajo okvir tekmovanja za dvig aktivnosti in s tem produktivnosti. Vsak posameznik, posebno pa še mladinci, naj razmislijo, kako bodo lahko reševali pereče probleme v družbeno-političnih organizacijah, organih upravljanja ali pa v posameznih zato določenih službah.

TONI HORVAT

To je eden izmed novjših posnetkov našega mladinskega doma na Gašteju. Žal, okolica še ni primerno urejena, delež k neprimernemu izgledu pa je prispevalo takrat tudi slabo vreme

▲ In še en posnetek z minulega krosa učencev poklicne gumarske šole — zmagovalec I. skupine Tone Kušter v razgovoru z našim sodelavcem Vladom Mrazom

Če pridejo v mladinski dom še učenci poklicne šole ...

Ze nekaj let je naš sodelavec Jože Blatnik zaposlen v mladinskem domu v Stražišču kot njegov gospodar. Obiskal sem ga in mu zastavil nekaj vprašanj, na katera mi je prav rad odgovoril.

Kdaj si se zaposlil v naši tovarni in kje? »V tovarni sem se zaposlil marca 1961. leta. Po poklicu sem strojni ključavničar, zato sem se zaposlil v mehanični delavnici II. To delo sem opravljal do novembra 1962. leta.« Zanima me, kako da si se odločil za gospodarja v mladinskem domu?

Naši letošnji izvozni uspehi in težave

- V prvih treh mesecih letošnjega leta smo izvozili skupno za 259.157 dolarjev blaga. Od tega smo prodali na Zapadu za 75.391 dolarjev, na Vzhodu pa za 183.766 dolarjev izdelkov. Po planu bi morali — glede na predpogodbo z banko — v letošnjem prvem tromesečju izvoziti za 300.000 dolarjev. Te obveznosti pa žal nismo izpolnili, deloma zaradi pomanjkanja surovin, deloma pa zaradi pomanjkanja določenih pomožnih materialov, kot so barvila itd.

Po predpogodbi z banko smo računali, da bomo izvozili v prvem tromesečju na Zapad za 150.667 dolarjev izdelkov in za 149.333 dolarjev na Vzhod. Predvidevali smo, da bi odpredali vsak mesec enake količine — po 100.000 dolarjev. Zaradi že znanih težav pa se je izvoz gibal tako, kakor kaže pričujoča tabela:

	VZHOD	ZAHOD
JANUAR	—	\$ 29.795
FEBRUAR	62.312	13.073
MAREC	121.453	32.523

Če primerjamo letošnji izvoz z izvozom v istem obdobju lanskega leta, potem se lahko kar pohvalimo, saj smo v letošnjem prvem tromesečju izvozili za 110.000 dolarjev več kot lani. Letos smo iz-

vozili namreč za 259.157 dolarjev, lani pa le za 148.983 dolarjev! Nespodbiten napredek, ki pa bi bil lahko še večji, če bi nam šlo vse od rok tako, kot smo predvidevali.

Naša letošnja obveza v okvirih celotne jugoslovanske gumarske industrije predvideva, da moramo izvoziti za 466.000 dolarjev izdelkov. To je občutno manj kot lani, ko je bila obveznost dvakrat večja. Zato računamo, da bomo letošnji plan v okvirih gumarske industrije izpolnili ter preseglji že v prvem polletju.

Kljub temu, da smo v prvem tromesečju torej glede na obveznosti celotne gumarske industrije že izpolnili več kot 49 odstotkov svoje letošnje izvozne obveze, pa nismo izpolnili vseh dolžnosti do kupca v Zvezni republiki Nemčiji. Tam smo namreč sklenili pogodbo o prodaji okrog 371.000 termoforjev, 2.500.000 vrelnih kopic in 5 milijonov tesnil za vkuhavanje sadja. Termoforje skoroda normalno odpredajamo, kakor zahteva pogodba. Vrelnih kopic bi mora-

li v prvem tromesečju odpredati 600.000, to je po 200.000 na mesec. Zaradi pomanjkanja barve, ki jo uvažamo, pa smo odpredali le okrog 450.000 kopic. Se večje zadržke pa smo imeli pri odpredajanju tesnil za vkuhavanje sadja, saj bi morali vsak mesec odpredati okrog 400.000 obročkov, v prvem tromesečju pa smo jih le 301.000! Vzrok za to je v tem, da nimamo primernih nožev, s katerimi režemo obročke. Te pa bomo sedaj dobili konec tega meseca in upamo, da bomo lahko potem mesečne dobave bistveno povečali. Seveda pa je vprašanje, če bomo mogli zamujeno nadoknaditi?!

In kolikšne vrednosti izvoza smo letos že vključili s pogodbami? V Zvezno republiko Nemčijo bomo izvozili za 182.519 dolarjev. Del pogodbениh obveznosti smo že izpolnili. V Svico bomo izvozili za 238.400 dolarjev, če seveda ne bomo imeli ponovnih zastojev v proizvodnji. Z vzhodnoevropskimi državami pa imamo že sklenjene pogodbe za odpremo izdelkov v vrednosti 564.170 dolarjev. Tudi del teh obveznosti smo že izpolnili. Tako smo torej v prvem tromesečju tega leta sklenili pogodb za izvoz v skupni vrednosti 985.089 dolarjev, nadejamo pa se še nadaljnjih količin, če bomo imeli zadosti surovin in če bodo izvozni pogoji ugodni!

JANEZ PETERNEL

v eni minuti

Blatnik Jože

»Odkrito povedano — samo zaradi stanovanja! Ko sem se zaposlil v tovarni, sem podpisal pogodbo, da ne bom zahteval stanovanja od podjetja najmanj pet let. Bil sem prepričan, da bova z ženo kmalu začela graditi lastno stanovanje. Toda ta želja se nama ni uresničila. Kmalu me je bolezen priklenila na posteljo za eno leto. Ob ponovni prošnji za stanovanje so mi dejali, da ga dobim, če grem za gospodarja v mladinski dom. Tako sem postal gospodar mladinskega doma. To delo še opravljam in sem z njim kar zadovoljen.«

S kakšnimi problemi se srečuješ pri svojem vsakdanjem delu?

»Dom je bil na hitro in površno zgrajen. Zato smo imeli že ogrom-

V maju moramo narediti v 24 delovnih dnevih 1.065 ton izdelkov

- Na 25. redni seji, ki je bila v petek, 23. aprila, je upravni odbor med drugim razpravljal tudi o proizvodnem operativnem planu za mesec maj. Ker smo v velikih zaostankih glede na letni plan 14.400 ton izdelkov, bomo morali delati tudi vse sobote. Zato bomo imeli po delovnem koledarju na voljo 24 delovnih dni. Povprečno na dan bomo morali narediti po 44.384 kilogramov izdelkov, kar pomeni, da moramo narediti v maju 1.065 ton izdelkov.

Clani upravnega odbora so se zanimali, če bomo lahko izpolnili te obveznosti glede na to, da imamo še vedno težave z nabavo potrebnega reprodukcijskega materiala. Zaloga naravnega kavčuka in korda so v petek, 23. aprila v glavnem pošle.

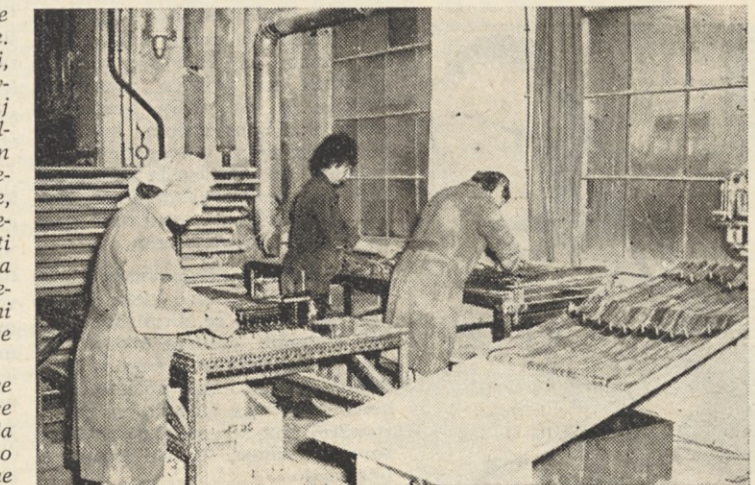
no stroškov za popravila, do česar pa ob skrbni in natančni gradnji doma ne bi prišlo. Kar se tiče samih stanovalcev, so v glavnem disciplinirani, vendar je delo za enega samega človeka zelo naporno. Ze nekaj časa prosim, da mi dajo v pomoč še enega honorarno zaposlenega sodelavca, in to predvsem sedaj, ko bodo prišli v dom še učenci poklicne gumarske šole.«

CIRIL DOMINKO

Predsednik upravnega odbora inž. Majcen je pojasnil, da bodo pripeljali kord iz Francije s tovornjaki v dveh ali treh dnevih in da pričakujemo tudi nekaj pošiljk naravnega kavčuka s tovornjaki iz Beograda. Glede na materialno bilanco potrebnih surovin za nemoteno proizvodnjo v maju in glede na razpored dobav naravnega kavčuka, ki ga bodo v prihodnjih tednih pripeljale iz Indonezije ladje na Reko, kaže, da nam bo zmanjkalo okrog 200 ton te osnovne surovine. Ker imamo nekaj razpoložljivih deviznih sredstev, se zato sedaj sodelavci naše nabavne in uvozne službe trudijo urediti vse potrebno, da bi lahko kupili manjkajočo količino naravnega kavčuka v Londonu, Amsterdamu ali v Hamburgu.

Proizvodne obveznosti posameznih ekonomskih enot v mesecu maju pa so glede na operativni plan 1.065 ton naslednje:

	dnevni plan	mesčni plan
	kg	kg
VALJARNA I	500	12.000
STISKARNA	3.960	95.044
PREMAZOVALNICA	2.195	52.672
PNEVMAT. I	6.994	167.859
TEHNIČ. IZDELKI	2.598	62.360
ROTAC. PRESE	3.060	73.442
PREVLEKE VALJ.	332	7.963
PNEVM. II	24.010	576.235
KONF. VRHNIKA	735	17.642

NAGRADNI QUIZ - 2

Skrbimo za varnost v prometu

Upamo, da ste prva tri nagradna vprašanja v našem nagradnem tekmovanju »SKRBIMO ZA VARNOST PROMETA V NASELJIH« pravilno izpolnili. Nagradni kupon hranite, če pa ste pozabili nanj, hitro poiščite 8. številko našega lista in na

zadnji strani izrežite ustrezen izrezek. Po objavljenem petem kolu bo treba oddati pravilno izpolnjenih vseh pet kuponov in jih oddati v uredništvu našega lista najkasneje do sobote, 29. maja! Nagrade so vabljuje — pet udeležencev bo prejelo po 5000 dinarjev!

- Vas zanima, kakšni so vzroki, zaradi katerih je v naši občini največ prometnih nezgod? V lanskem letu so bili po statističnih podatkih najpogostejše naslednje: prekomerna hitrost vozila, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitvanje, vožnja v kratki razdalji za vozilom, vinjenost. Ostali vzroki so bili subjektivnega značaja — poledica, sneg, spolzka cesta, nepregledni ovinki, slaba cesta, okvare vozila, divjad na cesti itd.

IZREŽII

Kakor v prvem kolu tudi tokrat najprej temeljito premislite, predno vpišete pravi odgovor.

1. VPRAŠANJE: Ko vozite skozi strnjeno naselje, ali lahko uporabljate zvočne signale?

ODGOVOR: DA NE (Ustrežno obkrožite!)

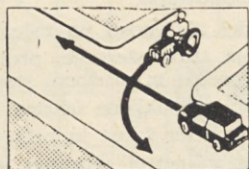
2. VPRAŠANJE: Za katero vrsto vozil prepoveduje uporabo cestnišča tale prometni znak?

ODGOVOR:

- a) za vprezna vozila in kolesarje
- b) za vsa motorna vozila
- c) za vsa vozila

govor na označeno mesto! Seveda pa tudi vpišite čitljivo svoje ime in priimek ter točen naslov!

3. VPRAŠANJE: Katero vozilo ima prednost na pričujoči sliki (osebni avtomobil ali traktor)? Vpiši ustreznega!

ODGOVOR:

PRIIMEK IN IME:

TOCEN NASLOV:

Kdaj bomo dobili v obratu I boljše sanitarne prostore?

V obratu I se zelo občuti pomanjkanje primernih sanitarij, kjer bi bila tudi voda za umivanje. Vse dosedanje so takšne, da bi jih sanitarna inšpekcija prepovedala uporabljati. Malo si jih oglejmo, da bomo lahko dali na koncu tudi oceno. Pod oddelkom stiskarne se nahaja stranišče, če se temu lahko tako reče. Da je to tam, ni potrebno nobenega vprašati ali se ozirati po kakšnem napisu. Tja nas pripelje smrad, ki se širi iz odprtine. Tamkaj lahko vidite kakšnega delavca, ki kadil in vdihuje ta smrad. Da je še huje, je prostor prepojen s paro in brez kakršnekoli ventilacije.

Se posebno vprašanje pa je higiena v kabini, kjer sta na voljo kava in čaj

Delavec gre tja z namenom, da pokadi cigareto in si malo odpočije, a učinek je ravno obraten. Ko se vrne na delovno mesto, je potrebno nekaj časa, da si opomore in šele takrat lahko nadaljuje svoje delo.

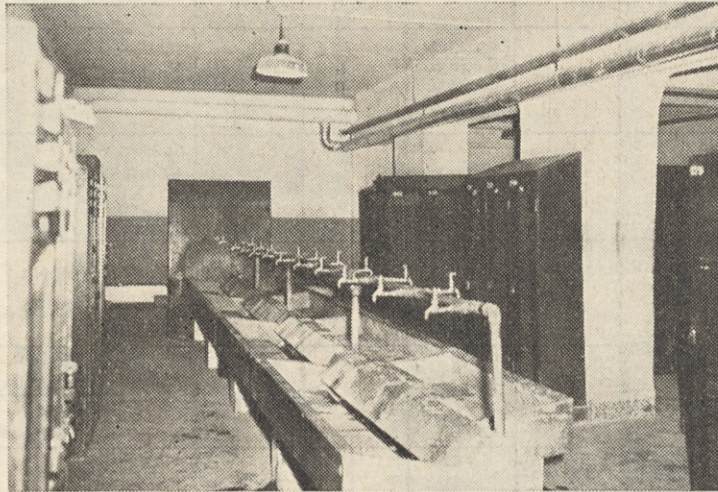
V oddelku pnevmatikarna pa stranišča sploh ni. Nahaja se nadstropje višje. Pred njim je vedno dovolj sodelavcev, ki čakajo ali kadijo. Vsakdo si bo mislil, da mogoče lenarijo. Nekaj je tudi takšnih, a v pretežni večini čakajo, da pridejo na vrsto. V prostoru je troje školjk, uporabna pa je le ena. Sedaj si predstavljajte, da jo uporablja 120 ljudi v osmih urah, to se pravi, da odpade na enega povprečno 4 minute. Zgodi se, da pred vrati čaka tudi po 10 sodelavcev, kar nam pove, da se bo deseti zadrževal v tem prostoru 40 minut. Prostor je tudi tukaj brez vode za umivanje rok.

Nekoliko na boljšem so delavci v II. nadstropju, ker jih je manj. Isti primer je tudi v oddelku mehnične delavnice, le s to razliko, da oni lahko kadijo v delavnicah, dočim si tega sodelavci premazovalnice ne smejo privoščiti, ker se zavedajo posledic.

Smatram, da je skrajni čas, da se prične misliti tudi na urejevanje sanitarij, ne samo na delo v oddelkih, ker je tudi to potrebno vsakemu delavcu, posebno pa še kadilcem.

Menim, da bi se lahko v vsakem oddelku namestile steklene kadilnice, kjer bi bili nameščeni ventilatorji ter posode s kavo ali čajem. S tem bi veliko pridobili na času, ker se nobeden ne bi upal predolgo zadrževati v takšnem prostoru, kjer bi ga pač vsak imel na očeh.

MIHAEL ČUHALEV

Tudi v obratu I bomo morali pričeti razmišljati o ureditvi sanitarij, saj priča naš posnetek o tem, da so zares že neprimerne

Navodila o dajanju potrošniških kreditov članom kolektiva

V želji, da bi vas informirali o spremjenih pogojih dajanja potrošniških kreditov, posredujemo navodilo, ki je bilo objavljeno v 10. številki UL SFRJ z dne 10. marca 1965.

To navodilo urejuje dvoje, in sicer:

- pogoje dajanja potrošniških kreditov
 - pogoje za dajanje potrošniških kreditov za industrijsko blago, razen za živila
- Potrošniške kredite se daje naslednjim osebam ali kategorijam upravičencev:
- delavcem in uslužbencem v rednem delovnem razmerju
 - upokojevcem in invalidom
 - osebam s samostojno dejavnostjo
 - imetnikom posebnih obrtnih delavnic

Potrošniške kredite se daje največ do naslednjih zneskov:

- delavcem in uslužbencem v rednem delovnem razmerju — do ene petine njihovega skupnega čistega osebnega dohodka, ki ga bodo dobili v času, za katerega se jim daje kredit
 - delavcem in uslužbencem v rednem delovnem razmerju
 - invalidom in upokojevcem
 - osebam s samostojno dejavnostjo (ki so socialno zavarovane)
 - oficirjem, podoficirjem in uslužbencem JLA
- Vsem zgoraj naštetim osebam se potrošniški kredit odobrava:
- proti vrnitvi v roku enega leta — če kredit ne presega dvo-mesečnih prejemkov prosilca
 - proti vrnitvi v roku dveh let in pol — če kredit presega dvo-mesečne prejemke prosilca.

Imetnikom zasebnih obrtnih delavnic proti vrnitvi v roku enega leta ne glede na višino kredita.

Prosilca, kateremu je dovoljen potrošniški kredit, mora položiti, preden kredit dobi, v gotovini najmanj 20 odstotkov od dovoljenega kredita.

Navodilo o dajanju potrošniških kreditov je začelo veljati z 11. marcem 1965.

JANKO BAJDE

Del naše poslovne politike so tudi kadri

»Dve leti bom obiskoval šolo, potem pa...« Lahko tudi sami dokončamo misel večine učencev, ki se izobražujejo v poklicni gumarski šoli našega gumarskega izobraževalnega centra in se bodo po končanem šolanju redno zaposlili v tovarni. Ze v času šolanja morajo samostojno reševati nekatere probleme. Kako? Znano je, da skrbi gumarski izobraževalni center za več vrst strokovnega izobraževanja. Eno izmed najbolj tradicionalnih in tudi uspešnih je vsekakor izobraževanje poklicnih gumarjev. Po planu izobraževanja in zmogljivostih centra je razpisano za letošnje leto okrog 60 prostih mest za pridobitev gumarskih poklicev.

Glede na obstoječe trenutne potrebe po tem kadru in glede na rekonstrukcijo podjetja, se postavlja pred gumarski izobraževalni center zelo zahtevna naloga. V prvi vrsti se postavlja vprašanje pridobivanja kadra za poklicno izobraževanje, saj absolventi osemletke še ne poznajo gumarskih poklicev in delovnih ter študijskih pogojev. Z izdajo prospekta o poklicnem usmerjanju in z obiskov več zavodov za poklicno usmerjanje bomo premostili tudi to vrzel.

Marsikdo si napačno tolmači bistvo poklicnega izobraževanja in zato ga tudi ne razume. Velikokrat smo pri tem kratkovidni in preveč enostranski, češ, da ni razlike med strokovno usposobljenim poklicnim gumarjem in navadnim ozko priučenim delavcem za posamezno delovno mesto. Kdor tako misli, se zagotovo moti. Naša gumarska industrija je sorazmerno zelo mlada in še daleč nedogodna na raziskovalno-tehnološkem področju. To pa velja še toliko bolj v poslednjem času glede na nestabilnost v preskrbi s surovinami. Tudi tehnološki postopki niso v celoti izpopolnjeni in zato tem bolj zahtevajo od posameznega delavca pri stroju več, kot pa sicer. Skoraj vsako delovno mesto je celota zase in ima posamezne lastnosti, ki pa jih mora poznati sleherni, če hoče v redu, to je kvalitetno opravljati svoje delo. Če pozna delovanje stroja in delno tudi tehnološki postopek — torej osnove, kar je potrebno za opravljanje nekega dela na delovnem mestu — s tem še ni rečeno, da obvlada in tudi upošteva pri vsakdanjem delu ostale kemijsko-fiziološke lastnosti samega materiala in ostalih činiteljev, ki vplivajo na kvaliteto dela. Prav v tej situaciji, ko skrbimo za vsak kilogram in košček materiala, pa se to znanje dobro odraža v slehernem delavcu.

Če upoštevamo zahteve in konkurenčnost trga, zlasti zunanega, ki se odraža predvsem v kvaliteti, produktivnosti, ekonomičnosti in drugih ekonomskih kazalcih, se postavlja pred posameznega proizvajalca in kolektiv kot celoto še večje naloge, da zagotovimo vse potrebno za doseg tega cilja. Če pa hočemo vse to narediti, potem moramo najprej zagotoviti sposoben kader, ki bo lahko premostil vse probleme, ki se pojavljajo na tem področju.

Temu vprašanju morajo posvečati zadostno pozornost vse subjektivne sile, zlasti pa samoupravni organi znotraj ekonomskih enot, ki naj tudi samostojno skrbijo za pravilno kadrovsko politiko v kolektivu. To je še posebej umestno poudariti sedaj pred volitvami, da naj bi v bodoče delavski sveti ekonomskih enot kdaj pa kdaj vnesli v dnevne rede svojih sej tudi izobraževanje članov kolektiva in kadrovske krepitve, kajti glede na decentralizacijo in vedno večje pristojnosti ekonomskih enot bi se morali delavski sveti ekonomskih enot veliko bolj poglobiti v ta vprašanja.

Dosedanje število diplomiranih poklicnih sodelavcev še zdaleč ne ustreza potrebam, saj so te mnogo večje. V ta namen pripravljamo gumarski izobraževalni center program poklicnega usposabljanja tudi za redno zaposlene. S tem bi se prirastek usposobljenih proizvajalcev znatno povečal oziroma dvignil. Beseda izobraževanje pa je zelo širok pojem, ki ga nekateri vse preveč poenostavljajo. Kar se tiče poklicnega izobraževanja in tudi ozkega priučevanja na delovnih mestih, obstojajo nekateri problemi, ki so bistvenega značaja za uspešno delo. Pri praktičnem izobraževanju smo vezani na naravne pogoje dela v okviru redne proizvodnje, ker si samostojnih de-

lavnic za enkrat ne moremo omisliti. Program izobraževanja je za silo usklajen s proizvodnjo tako, da se učenci kakor tudi na novo sprejeti delavci lahko med redno proizvodnjo tudi sami priučujejo. Poleg zgolj strokovnega priučevanja se ti mladi fantje in dekleta tudi vzgojno in družbeno izobražujejo. Za kar najboljšo njihovo vzgojo in usposabljanje pa morajo skrbeti poleg vzgojno-strokovnega osebja tudi ostali člani kolektiva, zlasti še tisti sodelavci, ki z njimi delajo, seveda pa tudi družbeno-politične organizacije.

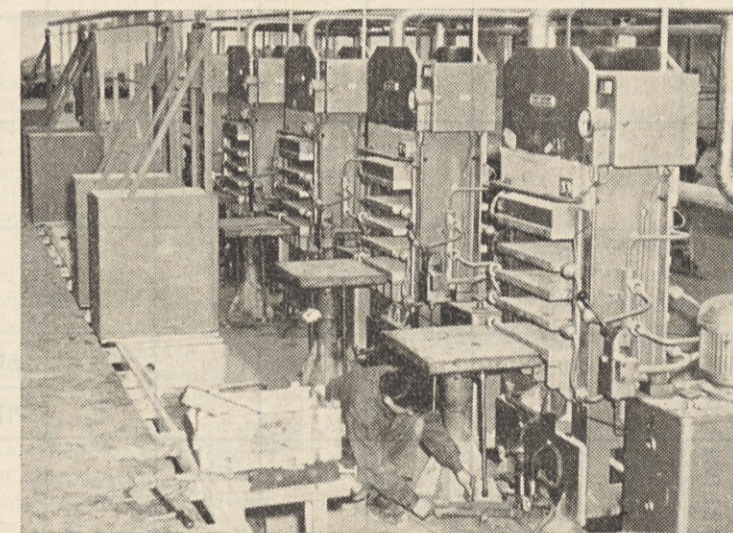
Vsi člani kolektiva so člani sindikalne organizacije, veliko članov kolektiva je vključenih v organizacijo Zveze komunistov oziroma v mladinsko organizacijo; torej lahko rečemo, da možnosti so. Nastaja pa vprašanje, ali posamezne organizacije upoštevajo in se ravnaajo po svojih programih dela? Vsi moramo skrbeti za to, saj bodo jutri, pojutrišnjem stopili med naše vrste novi ljudje in skupaj z nami reševali probleme, ki nam jih ne primanjkuje.

MIODRAG MILIVOJEVIC

Še mala križanka za razvedrilo

VODORAVNO: 1. instruktor v gumarskem izobraževalnem centru, 9. sodelavka v finančnih službah, 10. primorski medmet, 12. arabski žrebec, 13. Marko Novosel, 14. število, 16. orodje (srbohrvatsko), 18. beleznica, 20. grška črka, 21. medotakljivost, 23. Italija (okr.), 25. del telesa, 26. mesna dobrota, 29. veliko sito, 30. tip sovjetskih lovskih letal, 32. pesnitve, 33. primorsko moško ime, 34. zadaj, 35. Ugo Leoncavallo, 36. oranje, 37. sodelavec v valjarni II, 39. naoljiti, nanesti sloj maščobe.

NAVPIČNO: 1. slovenska po-vest, 3. začetnici priimka in ime-

Ali ste pripravljeni sodelovati?

Vse člane kolektiva obveščamo, da klub mladih proizvajalcev tudi letos pripravlja že tradicionalno prireditev, ki naj bi bila predvidoma 22. maja letos v prostorih delavskega doma. Prireditev želimo posvetiti predvsem praznovanju dneva mladosti in jo obenem vključiti y mmožico proslav v počastitev 20. obletnice osvoboditve. V ta namen bo vsebovala poleg obveznega strokovnega dela, ki se šteje v tekmovanje, tudi bogat kulturni program.

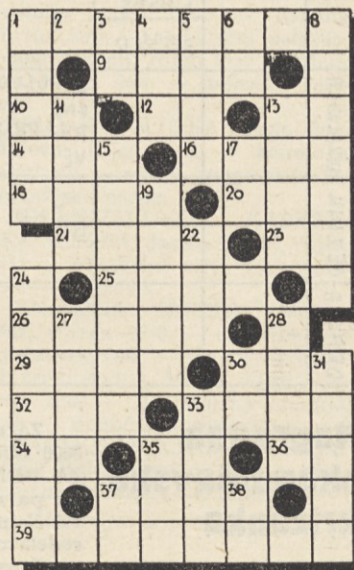
Tekmovalni del bo zajemal tri važnejša področja, in sicer:

- tehnološki postopki
- naše podjetje od ustanovitve do danes
- rekreacijsko življenje naših sodelavcev

Za tekmovanje je potrebno prijaviti ekipo, ki šteje tri člane in odgovarja iz področja ene naših ekonomskih enot. Opozarjamo pa na to, da bodo vprašanja iz območja ekonomske enote vključena samo pod prvo točko — tehnološki postopki. Ostala vprašanja pa bodo zajemala celotno podjetje in vam zato kot pripravljalni material priporočamo prebiranje našega časopisa »Sava«.

Prijavo ekipe je potrebno poslati na odbor kluba mladih proizvajalcev v obrat II do 8. maja tega leta. V prijavo je potrebno navesti priimek in ime tekmovalcev in ekonomsko enoto, iz katere področja odgovarjajo. Vse morebitne informacije v zvezi s tekmovanjem pa lahko dobite pri Romanu Jugoviču v obratu II.

Število preš v novi tehnični hali se počasi povečujejo in baterija teh strojev je vse bolj popolna

	ASSOCIATED PRESS	VEZNIK	TOVARNA TELEVIZOR	ITALIJA	IT MOSKO IME	DRAG KAMEN	PISATELJ RŠKEAC	PRITADILNICA	URADNI SPREJEM	IZSUŠENA PUSE SFAVA	GREM (NE DOLJ)	ZLATNIK	STOLETJE	MOANARICA
BORECV MESECV LETU					ZAMISLJEN PRIPRAVA DAŽAVN UDARA					ISTI (LATIN)				
BORECV NOB								DOGODIVŠČINA JUŽNI SADEŽ						
			ZENLJSKO OLJE					DIANA DORS		GRŠKI BAJESL. LETALEC				
			CZVEZDJE					ENAKA SAMOGL KAZ. ZAIMEK		VODJA AMERŠKIH ČANCEC	ČERKA ABECEDE OTČEJE V POLINEZIJ		10 ČRKA V ABECEDE	
			OBREDNE OPRAVE							MARIBOR. TEKST. TOVARNA			ŽENSKO IME	
			21. ČRKA ABECEDE KALNE			JUGOSL. LJUDSKA ARMADA	BEOGRADSKI ČASOPIS			AD ACTA			ZAČETNICI PRIMKAIN IMENANRŠE ATLETIJE	
			TAT					AMPER PRIPOROČENO	NOTA 17 SKLIMAGZE TRUDEN	RHEZUF FAKTOR		0ZKE		☒
			TURŠKI VELIKAŠ	16 ČRKA ABECEDE ORODJE ZA KOPANJE (DVOJ.)	LJUDSKA RE-PUBLIKA SLOVENIJA RIMSKA 100			OKRAJSKI TONA NARKOTIK		KEMIČNA PAVINA PASJA BOLEZEN				
RAZLIČNOST NO STANO VANJE										PUST UNITED NATIONS				RITMIČEN (ANGL)
POLET					AFRIŠKA ŽIVAL	REJEC KOKOŠI								
ETIČEN						MEDMET BOLEČINE	PREDOR							SUKA = MEC
SAHOGLA ŠVIK		10 ČRKA ABECEDE	☒		OBRAVNA AMBULANTA		VZKLIK ŠTEVNIK			PUSTNA MAŠKA				
VEZNIK			ZJUTRAJ (NAREČNO) BOZDNA ŽIVAL							LJUDSKA TEHNIKA		☒	INDUSTRIJSKIMAGCIN	
ŠČRKA ABECEDE		SLOVENIJA CESTE ŠTEVNIK			TEKOČE GORIVO	IMÉ FILMSKE IGRA-LKE EKBERG	POLMER VODNA ŽIVAL	☒	☒	TIHO JOKAN ČERKA ABECEDE				
									ŽENSKO IME VJEBOV (OKRAJS)			ŽENSKO IME	MEHAK GLAS	NAPACNO
NEDELAVEN				ŽENSKO IME				☒	REKA V EGIPTU	VONJ NARODNI PIŠEC				☒
ČOKA				GUGANJE						REAKTIVNA PAVINA AVTTABL ZAREKO				NAJBOLJ RAZTEKOCINA
	TURISTIČNO PRAVOZNO PODJETJE	ORALEN (OKRAJS)	ROYAL AIR FORCE	YATNA HIŠICA VHOD			SAMOGL VEZNIK		GORAV SLOVENIJE IME PIŠT. KRISTIE					
JURY							GORAV PITAN						NESE. KOKOS	MEDMET
OBRTNIK					NEŠKA TOVARNA SROJJEV	EGIPČANSKO BOZANSTVO ZIDARŠO ORODJE			SAHH PODOBNA IGRI		PREDLOG	RUDAR		ŠČRKA ABECEDE PARN
		PRE BIVALKE FINSKE ŠTEVLO					JUNAKIZ OTHELLA ITAL Ž IME				ČEPICA PESNITEV			
MINALNICA			LEPOSLOVNE RAZPRAVE					JUNAK MUSTROVE SLIKAVI CE-TI						☒
VEZNIK			NICEN					ENAKA SAMOGLA ŠVIKA			DAVKAR			
DRAZBA					ŽENSKO IME			☒	ČERKA ABECEDE		ČERKA ABECEDE			☒

Nagradna skandinavska križanka

Za danes objavljamo nagradno skandinavsko križanko razpisujemo naslednje denarne nagrade: 1. — 8000 dinarjev, 2. — 5000 dinarjev, 3. do 5. — 2000 dinarjev in 6. do 10. — 1000 dinarjev. ZADNJI ROK ZA ODDAJO PRAVILNIH REŠITEV JE SOBOTA, 15. MAJA. Rešitve oddajte v uredništvu našega lista ali pa dežurnim vratarjem v posameznih obratih. Pravico do sodelovanja v nagradnem žrebanju imajo vsi člani kolektiva, njihovi ožji svojci (oče, mati, sin, hči), oboleli sodelavci, naši upokojenici, štipendisti, sodelavci, ki služijo kadrovski rok ter učenci poklicne gumarske šole!

Prosimo vse reševalce, da točno vpišejo svoje ime in priimek ter točen naslov!

PRIIMEK IN IME:

TOČEN NASLOV: